తెలుగు సంక్రాంతి

సంపుటి 2 ★ ★ సంచిక 7

Jan. 1960 50 nP.

సాహిత్య జాతీయ మాసపత్రిక

'తెలుగు సంక్రాంతి'

[మాసపత్రిక]

సంపుటి 2 జనవరి 1960 సంచిక 7

ఆనరరీ ఎడిటర్ "సరస్వతీపుత్ర"
శ్రీమాన్ పుట్టపర్తి నారాయణాచార్యులు

★

ఎడిటర్
కె సుబ్బయ్య

★

అసోసియేట్ ఎడిటర్స్
మల్లెల నారాయణ
జ్యోతిశ్రీ

★

జనరల్ మేనేజర్
ఎ రామదాసు

★

అడ్వైజరీబోర్డు –

సభ్యులు

(1) R రంగనాథం (అడ్వకేట్ కడప)
(2) V కొండారెడ్డి (అడ్వకేట్, ప్రొద్దుటూరు)
(3) కె చెంచిరెడ్డి (అడ్వకేట్)
(4) కొప్పరపు సుబ్బారావు, MA ,

విషయసూచిక

సంక్రాంతి: శ్రీ కొరటమద్ది
చాటువులు శ్రీ పుట్టపర్తి
లోకవృత్తం శ్రీ ఎ నారాయణరెడ్డి
అభ్యుదయ సాహిత్యం
మూలాలూ మూల్యాలూ } శ్రీ కె వి రమణారెడ్డి
దైవమా! శ్రీ వై ఎ వి రెడ్డి
పరువు ప్రతిష్ఠలు శ్రీ 'కేశవగోపాల్"
ఉత్కళ సంస్కృతి శ్రీ సత్యనారాయణరాజు
గుణపాఠం శ్రీ ఎచ్చుల మునికన్నయ్య
మారని మమతలు శ్రీ వి అంకయ్య
వనితా వేదిక శ్రీమతి కె సత్యవతిరెడ్డి
శీర్షిక పోటీకథ శ్రీ ముద్దంశెట్టి హనుమంతరావు
మైఖండుని శివజ్ఞానబోధము శ్రీ టి వి దురైరాజన్
శ్రీ టి వి రాఘవాచారి
అరేబియా అందగత్తె శ్రీ కె సుబ్బయ్య

మదరాసు ప్రతినిధి కార్యాలయం
65/66 గోడౌన్ స్ట్రీట్
మదరాసు 1

Printed at the Vijaya Press, Edited & Published by K Subbaiah, Proddatur

చాటువులు

'పుట్టపర్తి'

ఈ నడుమ కొందరు, శిష్యబ్రువులు చుట్టూచేరి నా రచనలు దొంగలించి, తమపేరిట ప్రకటిస్తూ ప్రచారం చేసుకుంటూవున్నారు ఇట్టివారినే జగన్నాథుఁడు "జారజన్మానః" అన్నాడు వారి బాధ తప్పించుకోవడానికి, నా చాటువులు దొరకినన్ని వరుసగా ప్రకటిస్తూ వున్నాను ఇదంతా ఉత్తమ కవిత్వమని చెప్పేధైర్యం నాకులేదు కాని కవితకు-నా దృష్టిలో కావలసిన కొన్ని గుణాలైనా ఉంటాయి —

గోదావరిగట్టుపైన —

॥సీ॥ కుదురునిండిన యట్టిగుబ్బ చన్నులయందు
హారముల్ త్రిక్కిళ్ళు లాడుచుండ
నీలోత్పలములతో మేలమాడెడునిండు
చూపులు విటకాంత్ర సోగియాఁజేయు
యౌవనోద్రేకసాహం కారజఘనచ
క్రమ్ముతో నిఱుపేదకౌనుగదల
మత్తబర్హిరాపింఛమై వీగుక్రొవ్వెఁ
కురులు నెమ్మోముపై గునిసియాడ

గీ॥ తమ్ములపుఁగాంతి సోకిరక్తమ్ములైన
పండ్లుపగడాలఁద్రస్తరిబట్టుచుండ
గాజులెఱుఁగివ్వ, గౌతమిగట్టునందు
నుతుకుచున్నది పలువచాకెతయొకర్తె

కాళహస్తివీధిలో చెప్పినది

గీ॥ అడ్డమాకయుతే సట్టులాక్రమించు
నెదుఱుగుబ్బలదానఁగెంబెదవిదాన
పట్టపగ్గాలులేని యౌవనముతోడ
నెవనిబాగ్యంబుబండఁజేతువెశుభాఁగి!!

పండితసభలో చెప్పినది

॥మ॥ తెలుఁగుఁగూర్చెద (బుట్టతేనియలతో దిట్టైన శబ్దంబులిం
పులు గల్పించెదునట్లు, సంస్కృతమునన్ బూరింతు లీలావలి
వలయప్రోద్ధత ఘుంఘుమధ్వనుల నావర్తించి నర్తించి బె
గ్గిలగానే నేటికి నేర్చినంతకు (బరీక్షింపుండు విద్వత్కవుల్

మైసూరులోచెప్పిన చాటువు (చిన్నవయసున)

వయంనిర్ధదాస్తుర్వ్యోరపగతధియస్స్వాదుచపలా
రసప్రాదుర్భావాత్స్రవతి కవితా నిర్ఝరయివ
కిమిందోర్జ్యోత్స్నాన ప్రభవతి జనానందనవిధౌ
కళంకీతి స్త్రీ ఖిన్నదిత పచభాజో2పినితధాం

ని గాదరించినపుడు చెప్పినది

॥మ॥ కవివన్నేఁ నినుజూడవచ్చితిమి, సంఖ్యంబిచ్చి, విద్యంబు లి
చ్చి విశేషంబులనొల్కఁబోతుపని రాసిక్యంబు, నీయొంటి కం
టివిలాసంబుల (జూడవచ్చితిమో! ధాటీతో షితాశేష స
త్కవి, నివేమని యెంచికొంటి విరగ్రద్దా! తోకనాడింతువా!

రాజమహేంద్రవరమున, 'పాలదాని' పై జెప్పినది ---

॥శా॥ ప్రాలంబప్రవిభాసి హేమమయహారంబుల్వి భాళింపఁగా
మేలౌగుబ్బలపైని, యౌవనము కల్మిన్బెంపు దీపించునో
లీలాహంసిని! యచ్చవెన్నెలల తెల్వికాదున్మి తూటాడునీ
పాలన్ బోతువుగానికన్నుగవక్రేవల్విప్పివీక్షింపవే!!

గాజులు దొడుగుచున్నవానిపై చెప్పినది —

॥ఉ॥ భుజమూలమందుఁజూపులు ప్రాల్చిప్రాల్చి తి
ప్పని సవ్వపెదవిపై నవఘళించు,
ఈరంగుమేలో! నీకీరంగుమేలో! యం
చించుకించుక పల్కరించియుతుగు,
తన్వికరంబుమెత్తన యొత్తియొత్తి వి
ప్పైనకు చంబులవలనుసూచు
సూడుమూలంబు బేహారమాడెడుభంగి,
మూగిచూపులు మొగమ్మునునిలుపు,

॥గీ॥ నియలకుఁదొలిదీవి, తంగేటిజున్ను
గాఁగ దొరకిన వాల్గంటికరమునందుఁ
దొడుగఁడొకగాజు ప్రొద్దెంతగడచుచున్న
వయసుపోతరి గాజులవాఁడు వీధి—

చా టు వు లు (శివకర్ణామృతము నుండి)

(ఈ రచనచేసి సుమారు పది సంవత్సరములకు పైమాట ఇంతవరకు యిది వెలుఁగుచూడ లేదు తెలుఁగు కవిత్వాన్నేవిని ఆనందించలేని రోజుల్లో - సంస్కృత కవిత్వాన్ని ఎవఁడు వలుక రిస్తాడు గనుక! అయినా మచ్చుకుకొన్ని వుదాహరిస్తున్నాను

1 స్వప్నేషు లుబ్ధకనితంబవతీ కఠోర
పీనస్తనాగ్ర పరివృత దమేయ రూపం
చూడానిబద్ధ శిఖిపింఛతమాల గుచ్ఛం
లీలా కిరాతతనుజం మనసాస్మరామి

2 దేవాదిదేవ మతసీకుసుమానుకారి
కంఠప్రభా నిచుళితాఖిల దిక్కరండం
మైరేయ మత్త శబరీ మదనాభి భూత
విన్యస్త నఖకుటితవక్షస మాశ్రయామః

3 గుంజావిభూషిత శిఖం శిఖి పింఛ గుచ్ఛ
సంమర్దనగ్ల పితశైశవ చంద్రభూషం
హస్తానుబద్ధ శరకాండ మనల్ప లీలం
ఆలోకయే సతత మాత్మగతం కిరాతం

4 సద్యోనికృత్త వనవారణ కుంభ కుంభ
సంక్రాంత రక్త కణ దంతురి తావకాశం
ముగ్ధం వహంత మమరీ తరుణీ కటాక్ష
ఫుల్లం కపోల మహిపా భరణం నమామి

5 ఆపీన కానన లతాప్రతిబద్ధ చూడ
మారక్త నేత్ర మహిపాతప వారణాఢ్యం
సంయుక్త గల్లమనుబంధి కుచైకపార్శ్వం
గౌర్యానికామమభిసారిక మాద్రియామః

6 ధావద్భి రంచితభయై రటవీకురంగైః
వ్యావృత్త కంఠ మవలోకిత ఆత్త ధన్వా
తద్దృష్టి గుచ్ఛగణ విచ్ఛురితాప్త వేషః
శంభు స్సుభాయ భవతాన్మధురః కిరాతః

7 గుంజావిభూషణ వతీంచ, వరాహదంత
తాటంకమండనవతీంచ, మహేంద్రనీలాం
లజ్జాచితాంచ, గిరిజామభి వీక్షమాణో
వదేః పునాతు పరికల్పిత భిల్ల వేషః

8 గిరిగైరిక తామ్రం రట
దుత్కటమను జాస్థిమాలికా లలితం
జూటం వహత్పురస్తా
దాస్తారిమే సపది శాంభవంతేజః

9 వర్తతాంశివ సాహిత్యఘాకల్పంనిర్నిబంధనం
కార్తికీరజనీ నాధచంద్రకాధ వళద్యుతి

10 శివేనదత్తం సాహిత్యం శివాయైవనివేదితం
ప్రాతస్సూర్యకరాకృష్టంతేజస్త్వైవపావకః

'శ్రీ పుట్టపర్తి'